

DUCHOVNÍ TÉMA XXXV. ročníku Cyrilometodějské pouti v roce 2016

Svatý rok milosrdenství

Bullou Misericordie vultus Svätý otec František vyhlásil mimořádný Svätý rok milosrdenství. Proto v letošním roce budeme putovat z Levého Hradce na Velehrad, kde nás bude čekat otevřená jedna z bran milosrdenství a my podle přání Svatého otce projdeme touto branou milosrdenství na znamení naší důvěry v Pána Ježíše Krista (Z projevu Svatého otce 16.12.2016).

III. etapa (19. 3. 2016)

Vztah mezi spravedlností a milosrdenstvím

20. Nebude neúčinné poukázat v tomto kontextu na vztah mezi *spravedlností* a *milosrdenstvím*. Nejsou to dva odporující si aspekty, ale dvě dimenze jediné skutečnosti, která se postupně rozvíjí až k dosažení svého vrcholu v plnosti lásky. Spravedlnost je zásadní pojem pro občanskou společnost, kde obvykle odkazuje na právní řád, kterým se aplikuje zákon. Spravedlností se také rozumí, že každému má být dáno, co mu náleží. V Bibli se častokrát zmiňuje božská spravedlnost a Bůh jako soudce. Obvykle je tam chápána jako celistvé dodržování Zákona a jednání každého dobrého Izraelity odpovídající přikázáním daných Bohem. Tato vize nicméně nejednou vedla k upadnutí do legalismu, mystifikovala původní význam a zatemňovala hluboký smysl spravedlnosti. K překonání legalistické mentality je třeba zmínit, že v Písmu svätém je spravedlnost chápána bytostně jako důvěřivé svěření se Boží vůli.

Ježíš mluví častěji o důležitosti víry než o dodržování Zákona. V tomto smyslu je třeba chápat Jeho slova, když u stolu s Matoušem a dalšími celníky a hříšníky říká farizeům, kteří mu odporovali: „Jděte a naučte se, co znamená: **»Milosrdenství chci a ne oběť«**. **Nepřišel jsem totiž povolání spravedlivé, ale hříšníky (Mt 9,13).** Vzhledem k pojetí spravedlnosti jakožto pouhého dodržování Zákona, který soudí a dělí lidi na spravedlivé a hříšníky, **Ježíš ukazuje velký dar milosrdenství, které hledá hříšníky, aby jim nabídlo odpuštění a spásu.** Potom je zřejmé, proč byl Ježíš kvůli této tak osvobozující vizi, jež je zdrojem obnovy, odmítnut jak farizeji, tak učiteli Zákona. Ti kvůli věrnosti Zákonu kladli na bedra druhých jenom břemena, čímž anulovali Otcovo milosrdenství. Poukaz na dodržování Zákona nemůže být na překážku pozornosti k potřebám týkajících se lidské důstojnosti.

Zmínka, kterou se Ježíš odvolává k textu proroka Ozeáše – „chci lásku a ne oběť“ (6,6), je zde velice příznačná. Ježíš prohlašuje, že **od nynějška má být pravidlem života Jeho učedníků primát milosrdenství, jak dosvědčuje On sám, když stoluje s hříšníky.** Milosrdenství je zjeveno jako zásadní dimenze Ježíšova poslání. Je opravdovou výzvou těm,

kteří s ním diskutovali a lpěli na formálním respektování Zákona. Ježíš jde však za Zákon; Jeho přívětivost k těm, které Zákon považoval za hříšníky, umožňuje chápat, kam až sahá Jeho milosrdenství.

Také apoštol Pavel šel podobnou cestou. Nežli potkal cestou do Damašku Krista, byl jeho život zaměřen na spravedlnost spočívající v zachovávání Zákona (srov. *Flp* 3,6). Obrácení ke Kristu vedlo k otočení jeho vize až do té míry, že v listu Galat'anům prohlašuje: „Víme, že člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon“ (*Gal* 2,16). Jeho pojetí spravedlnosti se radikálně mění. **Pavel nyní klade na první místo víru a nikoli Zákon.** Spásy se nedosahuje dodržováním Zákona, nýbrž vírou v Ježíše Krista, který svojí smrtí a zmrtvýchvstáním přináší spásu milosrdenstvím, které ospravedlňuje. Boží spravedlnost se nyní stává osvobozením pro utiskované z otroctví hříchu a všech jeho důsledků. Spravedlností Boha je Jeho odpuštění (srov. *Žl* 51,11-16).

Pane, pomoz mi dokořán otevřít bránu mého srdce!